

**ZBIÓR
RAPORTÓW NAUKOWYCH**

**Tendencje, zbiory danych,
innowacje, praktyka w nauce**

**Люблин
29.04.2014 - 30.04.2014**

Чаść 3/2

**СБОРНИК
НАУЧНЫХ ДОКЛАДОВ**

**Тенденции, наработки, инновации,
практика в науке**

**Lublin
29.04.2014 - 30.04.2014**

Часть 3/2

УДК 37+082
ББК 94
Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103
e-mail: info@conferenc.pl

Cena (zł.): bezpłatnie

Zbiór raportów naukowych.

Z 40 Zbiór raportów naukowych. „Tendencje, zbiory danych, innowacje, praktyka w nauce„ (29.04.2014 - 30.04.2014) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2014. - 120 str.

ISBN: 978-83-64652-30-1 (t.3/2)

Zbiór raportów naukowych. Wykonane na materiałach Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji 29.04.2014 - 30.04.2014 roku. Lublin. Część 3/2.

УДК 337+082
ББК 94

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane.

Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów.

Pisownia oryginalna jest zachowana.

Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą

Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

Obowiązkowym jest odniesienie do zbioru.

Warszawa 2014

ISBN: 978-83-64652-30-1 (t.3/2)

„Diamond trading tour” ©

Тенденции, наработки, инновации, практика в науке

SPIS /СОДЕРЖАНИЕ
SEKSCJA 13. PEDAGOGIKA.
(ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ)
ТОМ № 2

1. Барбашова И. А. 6
ОБ УРОВНЯХ СФОРМИРОВАННОСТИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ
ЗРИТЕЛЬНЫХ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ СЕНСОРНЫХ УМЕНИЙ
2. Бойченко Е. И., Якименко С. И. 13
ТРЕБОВАНИЯ К БУДУЩЕМУ УЧИТЕЛЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА
НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ
3. Білавиц Г.В., Пальчак Д.І. 19
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ЗА
УМОВ СПЕЦПОСЕЛЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ РРФСР У 1940-1950-Х РО-
КАХ (НА МАТЕРІАЛАХ КНИГИ ЛЮБОВІ БІЛАВИЧ-КУЗИЧ “СИБІР-
СЬКА САГА“)
4. Гаргаун А.І. 22
ЗАВДАННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО КРОСКУЛЬ-
ТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
5. Базиляк Н. О. 25
ПРАКТИКА НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
6. Muntian S.G. 29
EXTRACURRICULAR ACTIVITY AS AN ELEMENT OF EDUCATIONAL
TECHNOLOGY IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING
7. Перепелиця О. В. 32
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЗАШКІЛЬНИХ
УЧБОВИХ ЗАКЛАДАХ
8. Сопіна Я.В. 35
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬ-
НОСТІ
9. Колотій Н.В. 38
РОЗВИТОК НАВИЧОК НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СТУДЕН-
ТІВ ІТ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПІД ЧАС ПРЕЗЕНТАЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ
10. Абдулкаримова А.М., Вагапова А.Б., Солтахмадова Л.Т. 42
ФОРМИРОВАНИЕ УМЕНИЙ И ПОНЯТИЙ НА УРОКАХ
ГЕОГРАФИИ В ШКОЛЕ XXI ВЕКА

Перепелиця Оксана Володимирівна
Ст. викладач кафедри Методики початкової освіти,
Інституту педагогічної освіти,
МНУ імені В.О.Сухомлинського,

**ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЗАШКІЛЬНИХ
УЧБОВИХ ЗАКЛАДАХ**

У статті розглядається проблема формування творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва у позашкільних навчальних закладах.

Ключові слова: творчі здібності, молодший школяр, позашкільні навчальні заклади, педагог, образотворче мистецтво, художня діяльність.

Актуальність проблеми формування творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва в позашкільних учбових закладах полягає в тому, що існує потреба в розвитку творчого потенціалу молодших школярів в позашкільних учбових закладах. Формування творчих здібностей – це не лише зміна завдатків дитини, але і подальший розвиток і становлення творчих здібностей.

На підставі аналізу наукової літератури щодо визначення поняття «творчість» (Р.Арнхейм, Д.Богоявленська, В.Дружинін, Б.Карлоф, А.Маслоу, І.Розет, В.Теплов, Г.Уоллес, І.Шумптер та ін.), виявлено, що творчість – це якісна, принципова новизна кінцевого продукту творчого акту [4; 6]. По-друге, творчість – це діяльність несвідома й свідомо, інтуїтивна й розумна, природна й придбана. Творчі здібності особистості можуть бути розвинені лише в діяльності, що має продуктивний, творчий характер.

У педагогічній, філософській та психологічній літературі визначенню поняття «творча особистість» приділена значна увага (В.Андреев, Р.Грабовська, А.Зак, В.Кан-Калик, Н.Кічук, Н.Кузьміна, А.Лук, С.Сисоева, В.Цапок та ін.) [1; 2; 3; 5]. Науковці в межах досліджень, незалежних один від одного, розглядають людину як живу, відкриту самоорганізуючу систему, що характеризується сукупністю творчих якостей індивіда, які забезпечують їй успіх у творчій діяльності.

Згідно з численними дослідженнями і концептуальними теоретичними висновками в галузі педагогіки й психології творчості (Н.Бердяев, К.Поппер, В.Кандинський, Е.Крушник, М.Марков, Л.Столович, В.Соловійов та ін.) можна зауважити, що саме художня творчість містить найбільший навчально-творчий потенціал та відіграє особливу роль у розвитку молодшого школяра [7]. Отже, особистість, яка бере участь у художньо-творчому процесі, повинна мати певні стандартні ознаки, властивості, особливості та сталий характер, що розмежовує їх і створює нескінченну розмаїтість у цій галузі творчості.

Для створення художнього образу в образотворчому мистецтві включаються основні засоби художньої виразності: лінія (або крапка, штрих), форма (маса й об'єм), світло (тон, тональність), перспектива (лінійна і тональна), колір (колірна гама, насиченість кольорів, колірна перспектива й колорит); тобто графічні, компо-

зиційні та живописні прийоми. Визначено, що проблеми образотворчих засобів і прийомів вивчали теоретики, мистецтвознавці, художники, а також педагоги й психологи. Проблеми просторових відносин, форм і кольору, контрастності, колориту, оптичної ілюзії, кольоросполучень, синтезу простору і предмета та багато інших відкриттів у вивченні образотворчої образності зробили С.Алексеев, М.Волков, Леонардо да Вінчі, А.Дюрер, Й.Гете, Г.Гельмгольц, В.Кандинський та багато інших.

На підставі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури в ми з'ясували, що сутність творчих здібностей як інтегрованого особистісного утворення, що забезпечує продуктивну художньо-творчу діяльність особистості, яка органічно пов'язана з художньо-творчими та комунікативними знаннями, вміннями й навичками, емоційно-почуттєвим ставленням до мистецтва, самопізнанням художньо-творчої діяльності в соціокультурному просторі. Це дало підстави для визначення змісту та структури творчих здібностей молодших школярів у позашкільних навчальних закладах в єдності художньо-творчих знань, емоційно-почуттєвого ставлення до мистецтва, художньо-творчих умінь та навичок, самопізнання художньо-творчої діяльності дитини, комунікативних та емпіричних умінь і навичок. Відповідно було виокремлено такі структурні компоненти творчих здібностей молодших школярів: *когнітивний компонент* творчих здібностей молодших школярів представлений системою історичних, теоретичних, навчально-пізнавальних художньо-творчих знань, що спрямовують дітей на виконання різнопланових та проблемних завдань; *аксіологічний компонент* творчих здібностей молодших школярів передбачає емоційно-почуттєве ставлення до мистецтва, що зумовлює емоційно-почуттєве сприйняття дитиною до творів мистецтва та навколишнього світу і забезпечує створення художнього продукту з яскравими, експресивними, насиченими емоціями; *праксеологічний компонент* творчих здібностей молодших школярів представлений їхньою художньо-творчою діяльністю, спрямованою на залучення до образотворчого мистецтва учнів; *рефлексивний компонент* творчих здібностей молодших школярів передбачає самопізнання художньо-творчої діяльності дитини, яка зумовлює усвідомлення художньо-творчий процес і вміння сформувувати свої зусилля на успішне досягнення цілей; *комунікативний компонент* творчих здібностей молодших школярів, представлений системою комунікативних та емпіричних умінь і навичок, що зорієнтовують дітей на продуктивну співтворчість у ході вирішення творчих завдань.

Виявлено, що ефективність образотворчої діяльності залежить від істотних факторів формування творчих здібностей молодшого школяра, які забезпечують всебічне входження дитини у творче життя, а для цього йому необхідне творче спілкування в школі, в сім'ї, в мікро- і макрогрупах. Нами виокремлено й схарактеризовано провідні фактори впливу на формування та розвитку образотворчої діяльності молодших школярів, а саме: художні задатки, мотивація, допомога батьків та педагогів.

У ході теоретичного дослідження було встановлено, що позашкільні заклади, порівняно з іншими освітніми закладами, набули пріоритету у вихованні творчої особистості. Умови навчання в позашкільних закладах сприяють формуванню творчих здібностей. Саме позашкільне навчання передбачає самостійний вибір різноманітних форм і методів навчально-виховного процесу з урахуванням вікових, стате-вих особливостей, здібностей та інтелектуальних можливостей дитини. Визначено, що позашкільні навчальні заклади мають реальні можливості для підвищення твор-

чого рівня дітей, а саме: можливість використання нестандартних форм навчання й виховання; набуття допрофесійних умінь і навичок; заняття різними видами творчої діяльності; доступність в отриманні додаткового навчання та вільного спілкування «учень-учень», «учень-педагог».

Отже, застосування педагогічних методик, нових програм, нових досліджень вимагає пошуку шляхів і засобів формування творчої особистості дитини, зокрема виявлення та забезпечення умов для розвитку її творчих здібностей у процесі навчання; соціально-педагогічне обґрунтування розвитку творчих здібностей обдарованих дітей у позашкільних закладах.

Вирішення цих проблем сприятиме творчому й естетичному розвитку молодших школярів, що дозволить виховувати розумну, духовно багату, розвинену особистість, спроможну застосовувати знання у різних сферах діяльності.

Список літератури:

1. Коновець С. В. Образотворче мистецтво в початковій школі (методичний посібник) / Коновець С. В. – К., 2000. – С. 5.
2. Кузин В. С. Программы общеобразовательных учреждений (для классов с углублённым изучением предметов художественно-эстетического цикла) 1-11 кл. Рисунок, живопись, композиция / Кузин В. С. – М.: Про свещение, 1995. – 180 с.
3. Левин И. Л. Формирование творческой личности школьника на основе развития художественных интересов в классах с углубленным изучением изобразительного искусства: дис. канд. пед. наук: 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології.» / Левин И. Л. – Нижний Новгород, 2003. – 161 с.
4. Маслоу А. Мотивация и личность / Маслоу А. – [пер. с англ.] – СПб.: Евразия, 1999. – 478 с.
5. Сисоева С. О. Основы педагогической творчості вчителя: Навч. Посібник / Сисоева С. О. – К.: ІСДОУ, 1994. – 112 с.
6. Теплов Б.М. Способности и одаренность / Теплов Б.М. – [избр. тр.: В 2-х т. (т.1.)] – М.: Педагогика, 1985. – С. 15-41.
7. Художественное творчество / Под ред. Б. Г. Ананьева и др. – Л.: Наука, 1982. – с 209.